

KONJUNKTURBAROMETER
for Sør-Norge
Januar 2021

SpareBank 1
SR-BANK

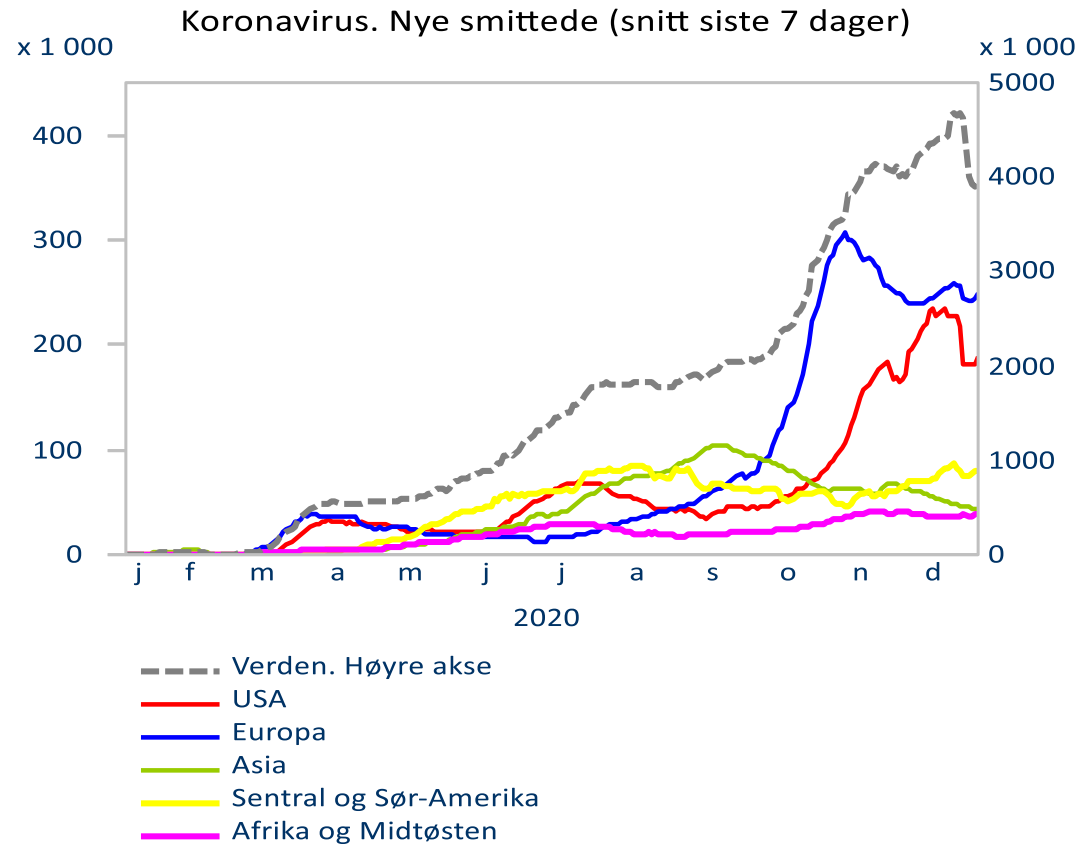
Fortsatt utfordringer, men bedriftene venter oppgang i 2021

Store forskjeller og høy usikkerhet

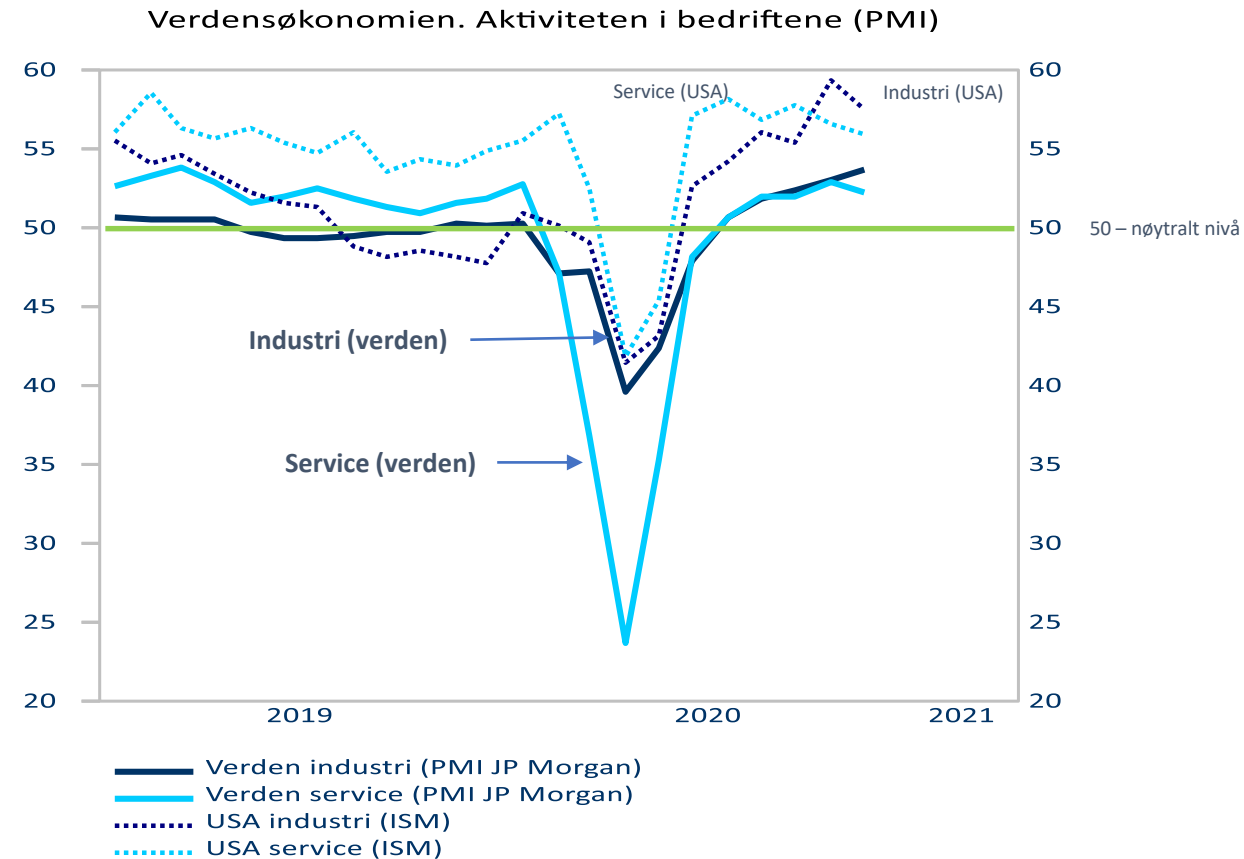
Hvordan blir 2021?

Etter kraftig koronafall i verdensøkonomien har veksten tatt seg opp, men fortsatt høy smitte demper veksten

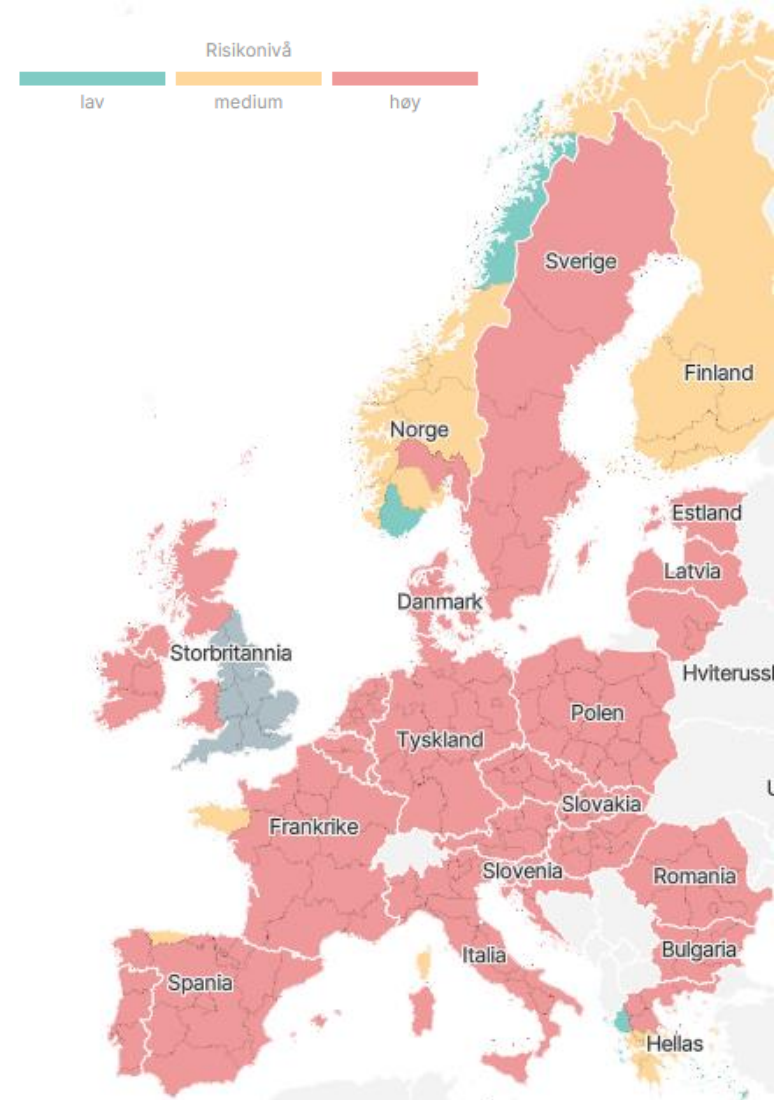
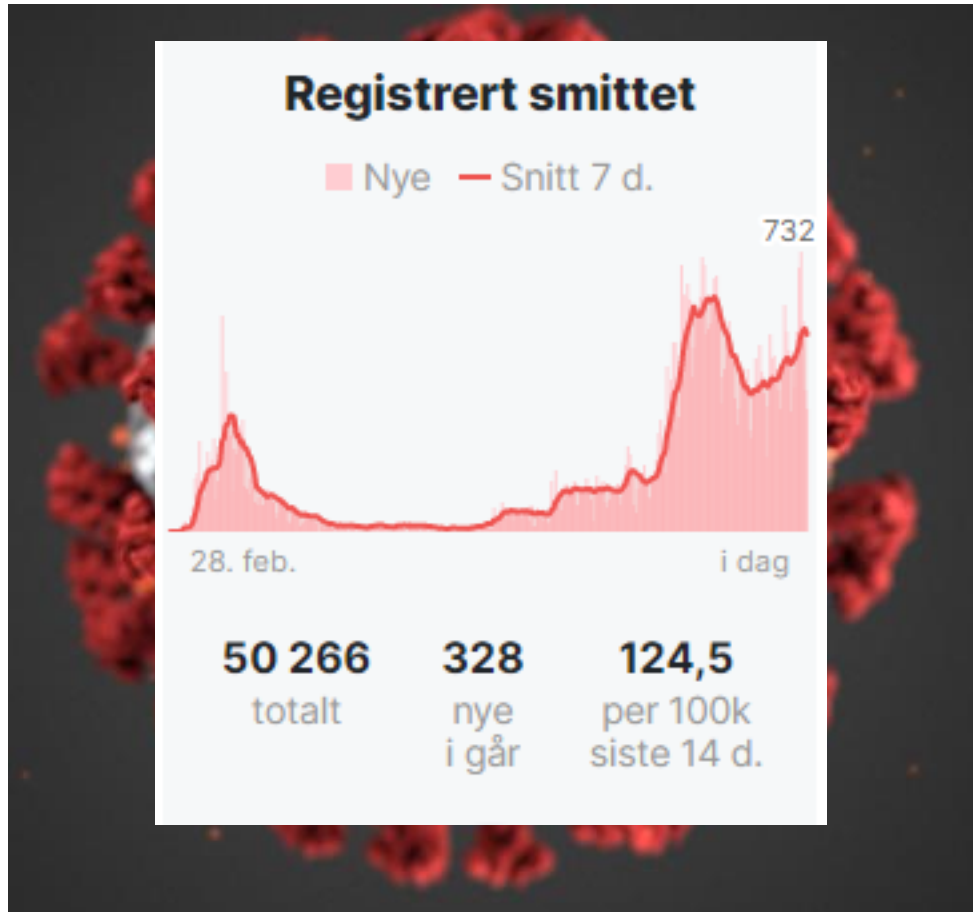

Kilde: Refinitiv Datastream, SpareBank 1 SR-Bank

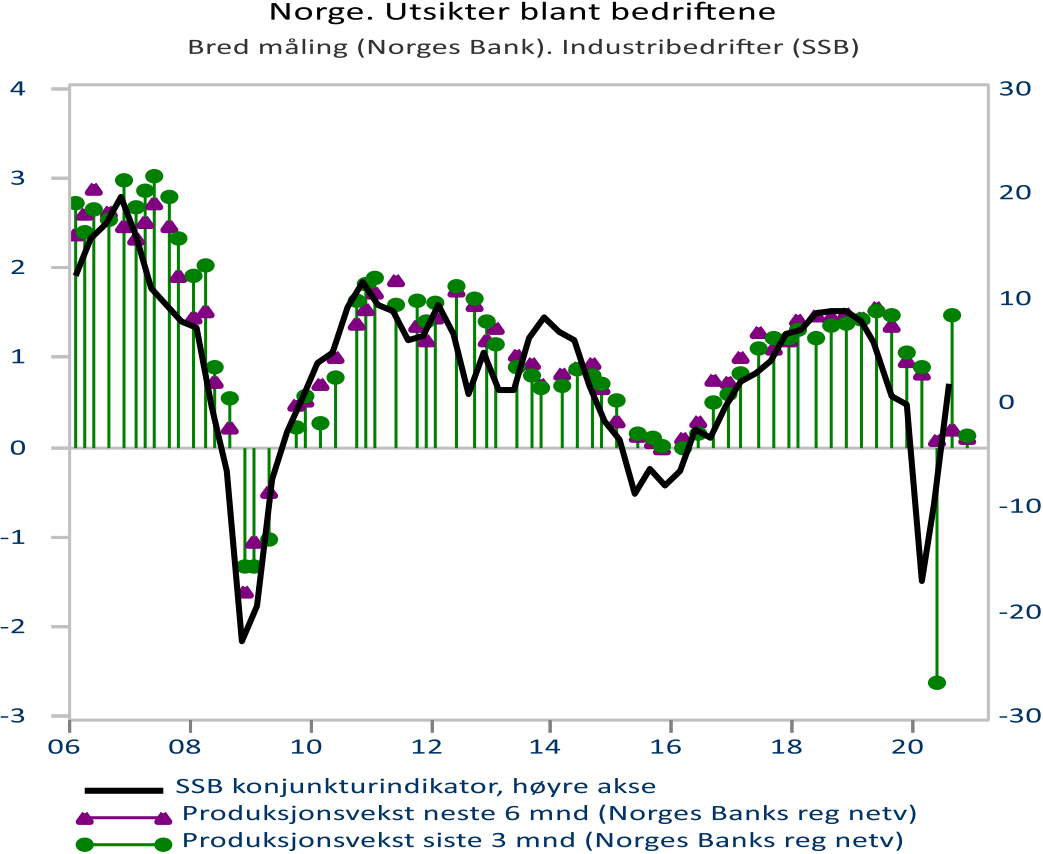

Kilde: Refinitiv Datastream, SpareBank 1 SR-Bank

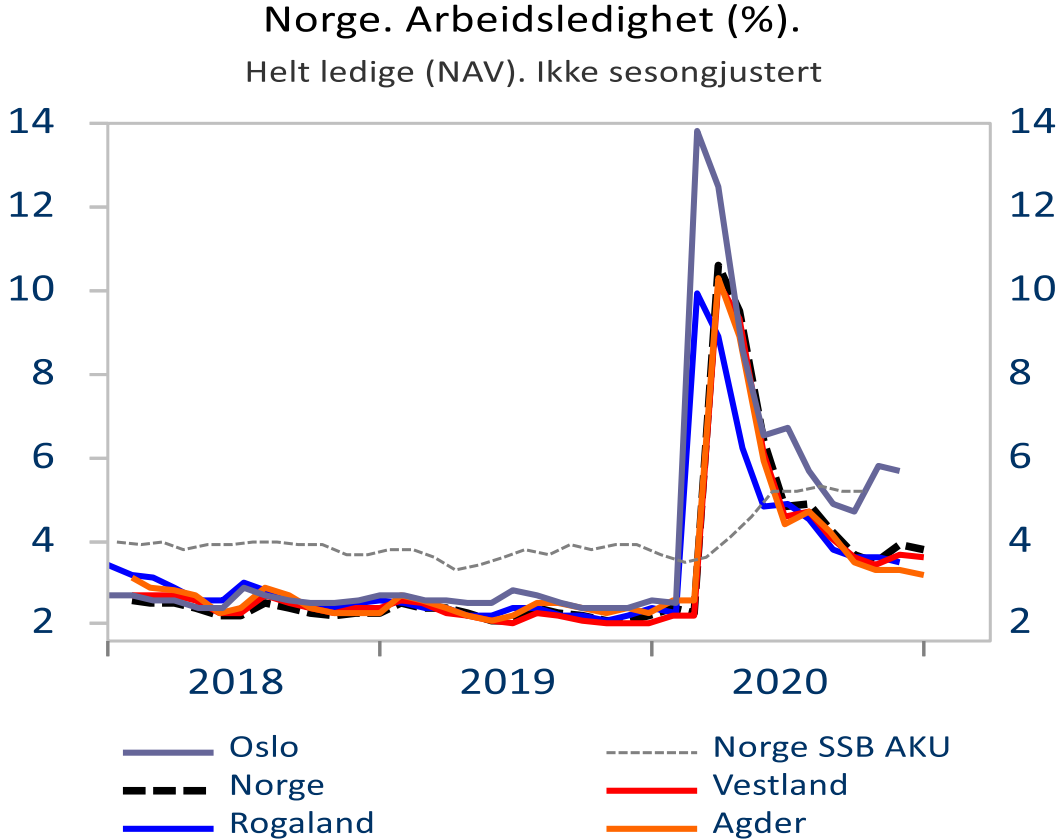
Koronasmitten i Norge har økt igjen den siste tiden – store regionale forskjeller

Store utslag i norsk økonomi som følge av korona

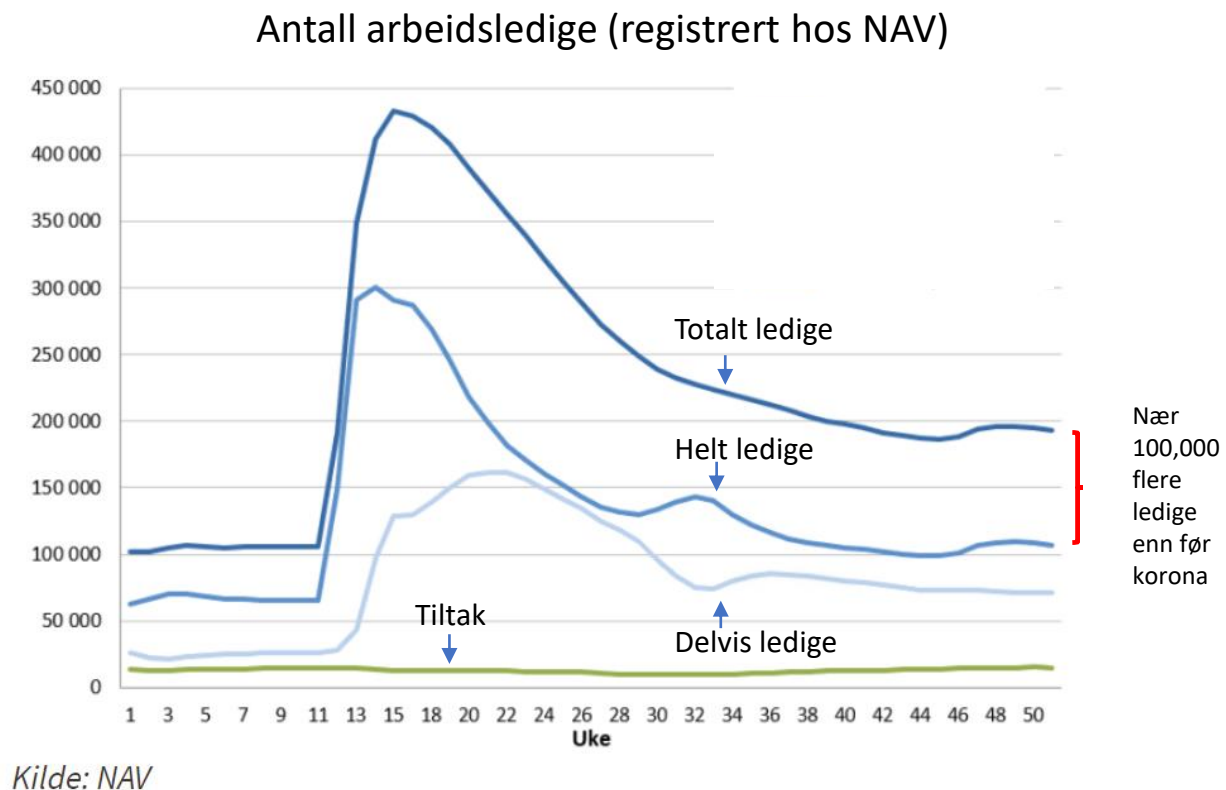
Kilde: Refinitiv Datastream, SpareBank 1 SR-Bank

Kilde: Refinitiv Datastream, SpareBank 1 SR-Bank

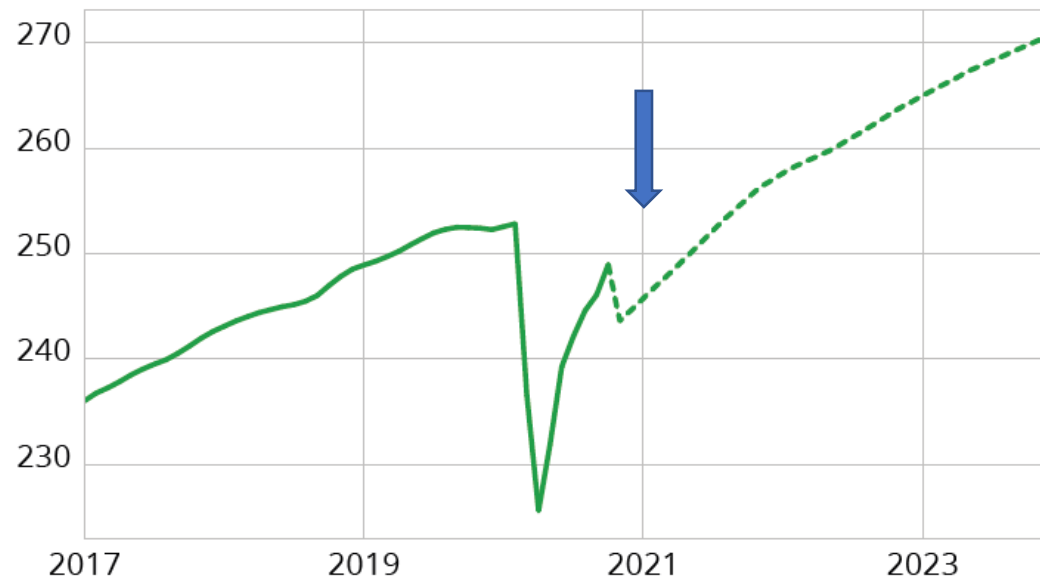
Arbeidsledigheten i Norge har kommet ned, men er fortsatt høy

- Arbeidsledigheten (inkl permitterte) økte kraftig pga korona
- Toppen ble nådd i april på over 430,000 ledige
- Falt nokså raskt i i mai, juni og juli, men flatet deretter ut og så litt opp i november
- Høyest ledighet i reiseliv, uteliv/service, kultur og transport
- Videre bedring avhengig av økt aktivitet, samt bedriftenes tilpasning

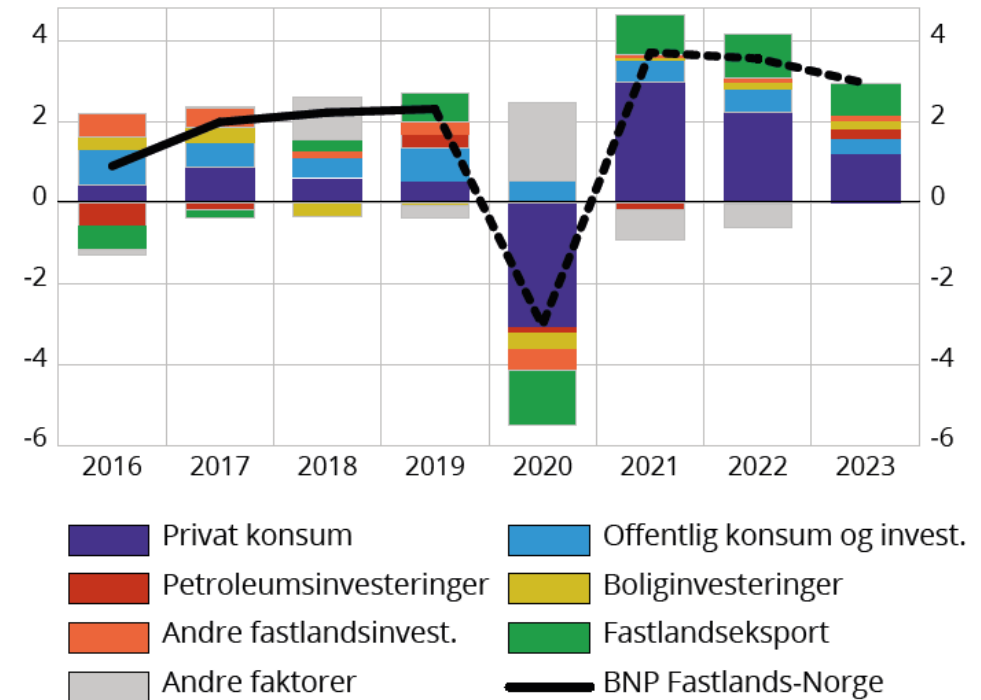
Store bevegelser i norsk økonomi i 2020 – privat konsum, offentlig og eksport blir viktig for oppgang i 2021

Figur 2.1. Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge
Sesongjustert og glattet, mrd 2018-kr, måned

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2.2. Bidrag til vekst i BNP Fastlands-Norge, importjusterte
Endring fra året før i prosent

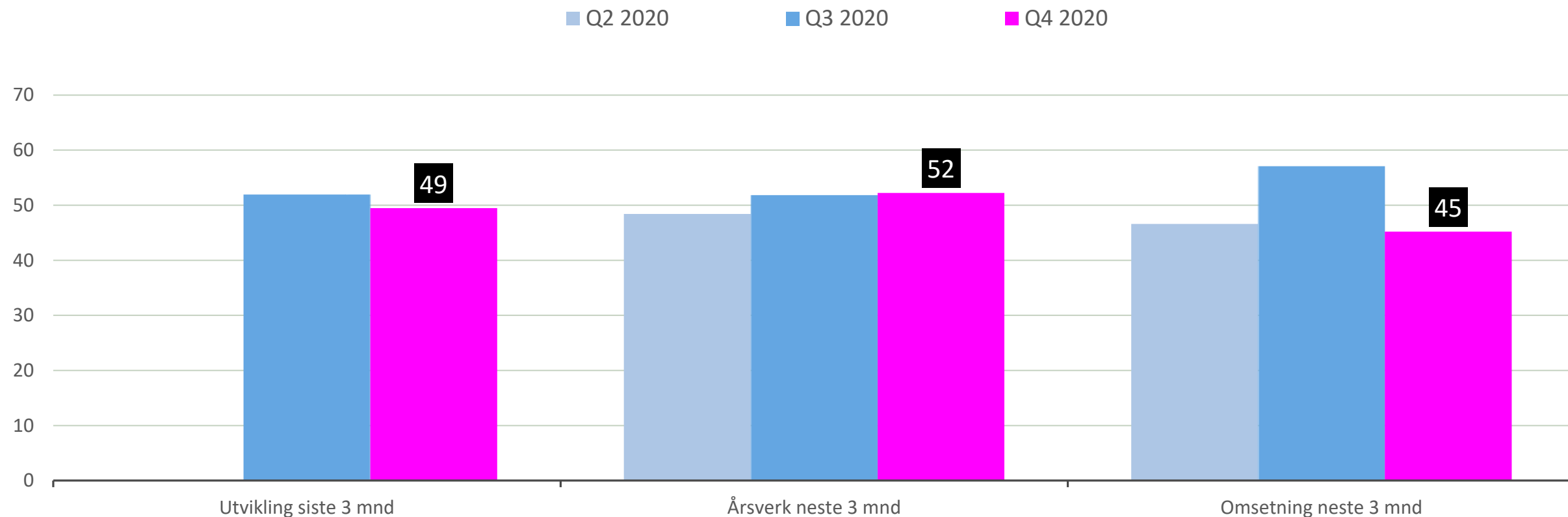

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Noen faktorer har dempet nedturen i Norge

- Støttetiltak og økt oljepengebruk
- Styringsrente ned fra 1,5 til 0%
- Svakere kronekurs
- Privatøkonomien
- Bedriftene omstiller seg
- Oljeprisen har kommet opp (men er lavere enn før korona)
- Nullrente gjør finanspolitikken viktigere for å styre aktivitet og sysselsetting
- Økt offentlig pengebruk i 2020
 - Underskudd på statsbudsjettet (dvs overføring fra oljefondet):
 - 240 mrd kr i 2019
 - 400 mrd kr i 2020
 - 340 mrd kr i 2021

Spørsmål om utvikling på tre måneders horisont. Andel bedrifter (i % som venter oppgang)

Utvikling neste 3 mnd ble første gang spurt om Q3 2020. Årsverk og omsetning neste 3 mnd ble første gang spurt om Q2 2020

1

Neste tre måneder ventes noe lavere aktivitet og nær uendret sysselsetting

Nærmere detaljer om utviklingen på 3 måneders horisont

Siste 3 måneder økonomisk utvikling

- **49%** totalt, nær sideveis
- **45%** i Oslo (lavest blant fylkene, Agder 53%, Vestland 54%, Rogaland 56%)
- **52%** i industri (olje 54%, bygg/anlegg 58%, varehandel 53%, annet 46%)
- **60%** i detaljhandel
- **16%** i overnatting/servering og 23% i kultur

Neste 3 måneder sysselsetting

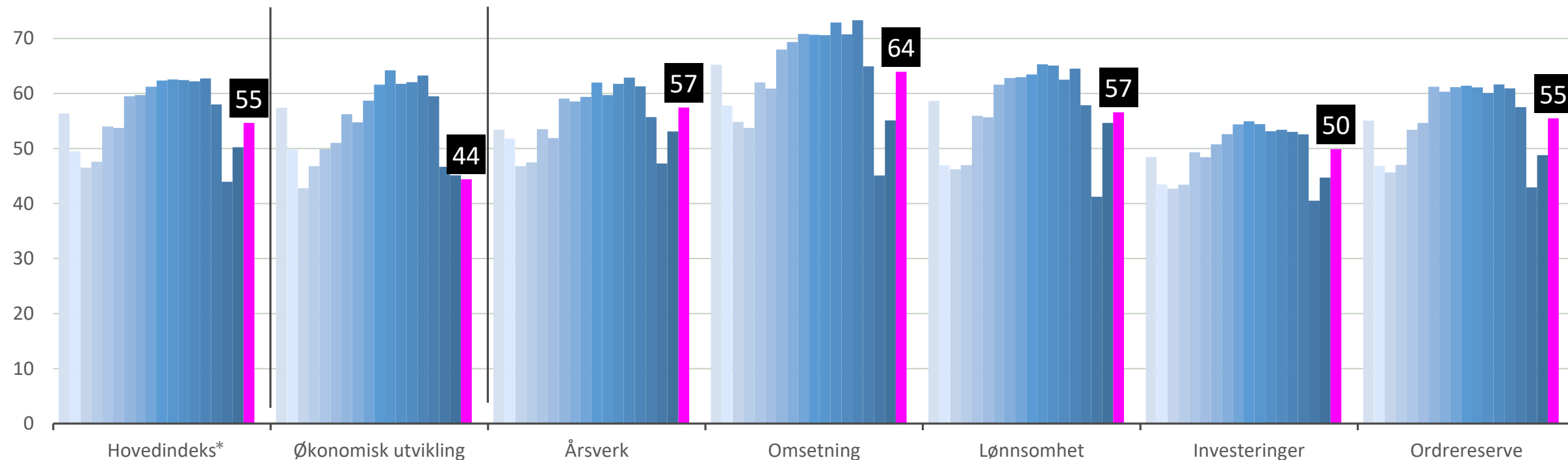
- **52%** totalt - nær uendret sysselsetting
- **54%** i Oslo (høyest blant fylkene, ellers nær 50)
- **49%** i industri og nær 50% i olje, bygg/anlegg og varehandel
- **54%** i annet (offentlig sektor trekker opp, samt forretningsmessig tjenesteyting)

Neste 3 måneder omsetning

- **45%** totalt – lavere omsetning
- **43%** i Oslo (lavest blant fylkene, Agder 45%, Rogaland 46%, Vestland 51%)
- **48%** i industri (varehandel 37%, olje 43%, bygg/anlegg 44%, annet 49%)
- **36%** i detaljhandel, 42% i overnatting/servering og 61% i kultur

Andel bedrifter (i % som venter oppgang), inkl Stor-Oslo fra Q2 2018

■ Q4 2014 ■ Q3 2015 ■ Q4 2015 ■ Q1 2016 ■ Q3 2016 ■ Q4 2016 ■ Q2 2017 ■ Q3 2017 ■ Q4 2017 ■ Q2 2018 ■ Q3 2018 ■ Q4 2018 ■ Q2 2019 ■ Q3 2019 ■ Q4 2019 ■ Q2 2020 ■ Q3 2020 ■ Q4 2020

*Hovedindeksen er gjennomsnitt av de seks delindikatorne. Delindeks «Økonomisk utvikling» gjelder siste 12 måneder. De andre delindekser er forventning neste 12 måneder

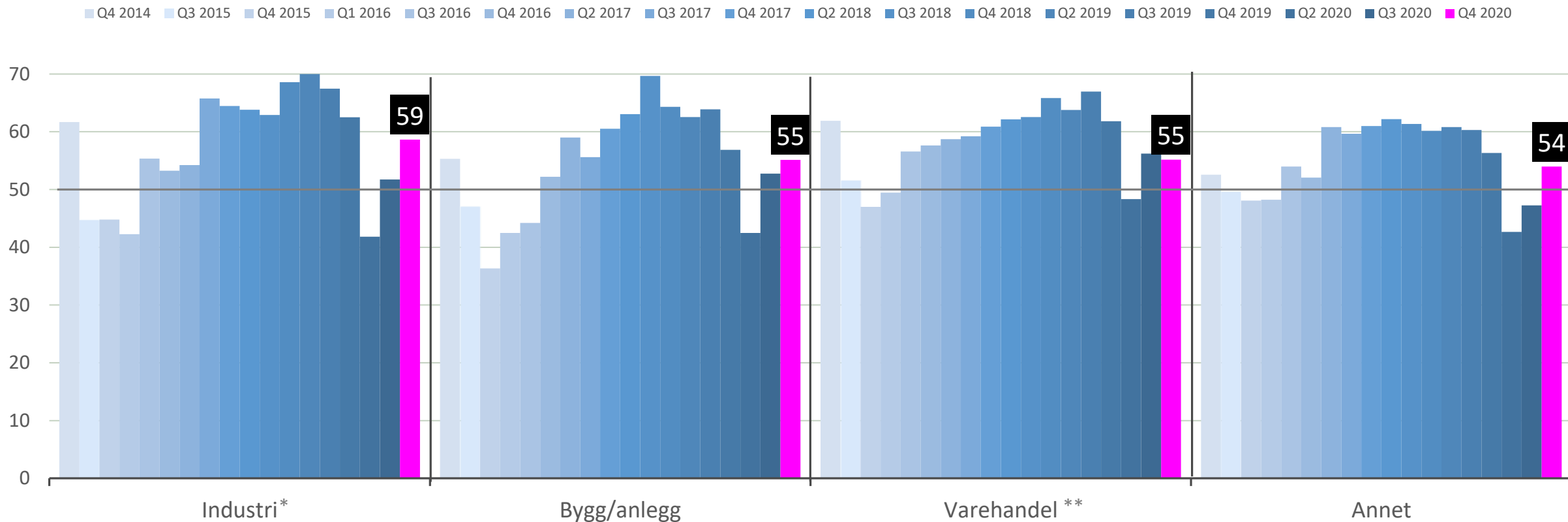
2

Bedriftene venter noe vekst de neste 12 månedene – men uendret investeringsnivå

Korona har gitt store utslag for mange bedrifter (men skjer også mye viktig med bærekraft, energi, teknologi, helse mm)

Hovedindeks per bransje. Andel bedrifter (i % som venter oppgang), inkl Stor-Oslo fra Q2 2018

*Industri favner bredt, herunder produksjon av mat, drikke, klær, medisiner, trelast, møbler, papir, maskiner, oljeprodukter, kjemiske produkter, datamaskiner, plast, maskiner, bil, båt, elektronikk, sport og spill

** Varehandel inkluderer både detaljhandel og engroshandel

3

Industrien venter vekst neste 12 måneder

Detaljhandel
har økt mye,
men dempes

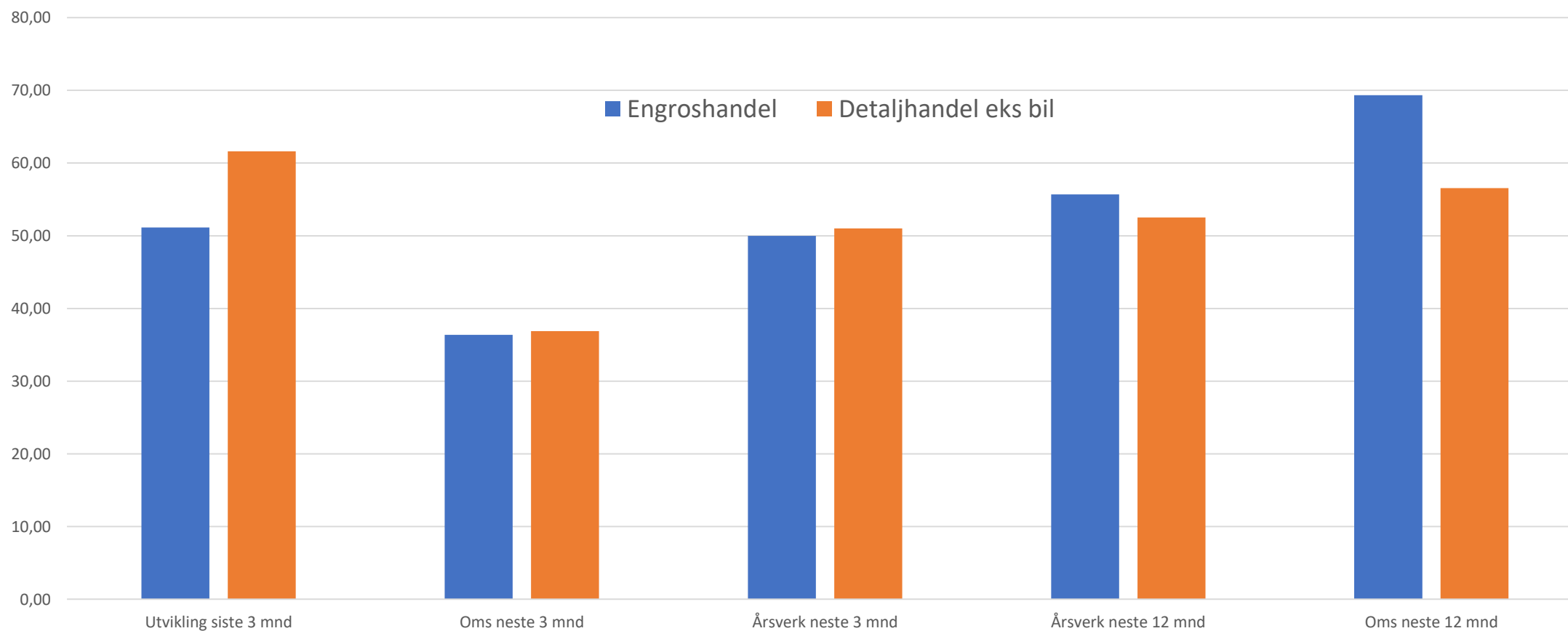
SpareBank 1
SR-BANK

SpareBank 1
SR-BANK

Detaljhandel har økt mye, dempes fremover

Detalj- og engroshandel. Delindekser

Store forskjeller i varehandelen

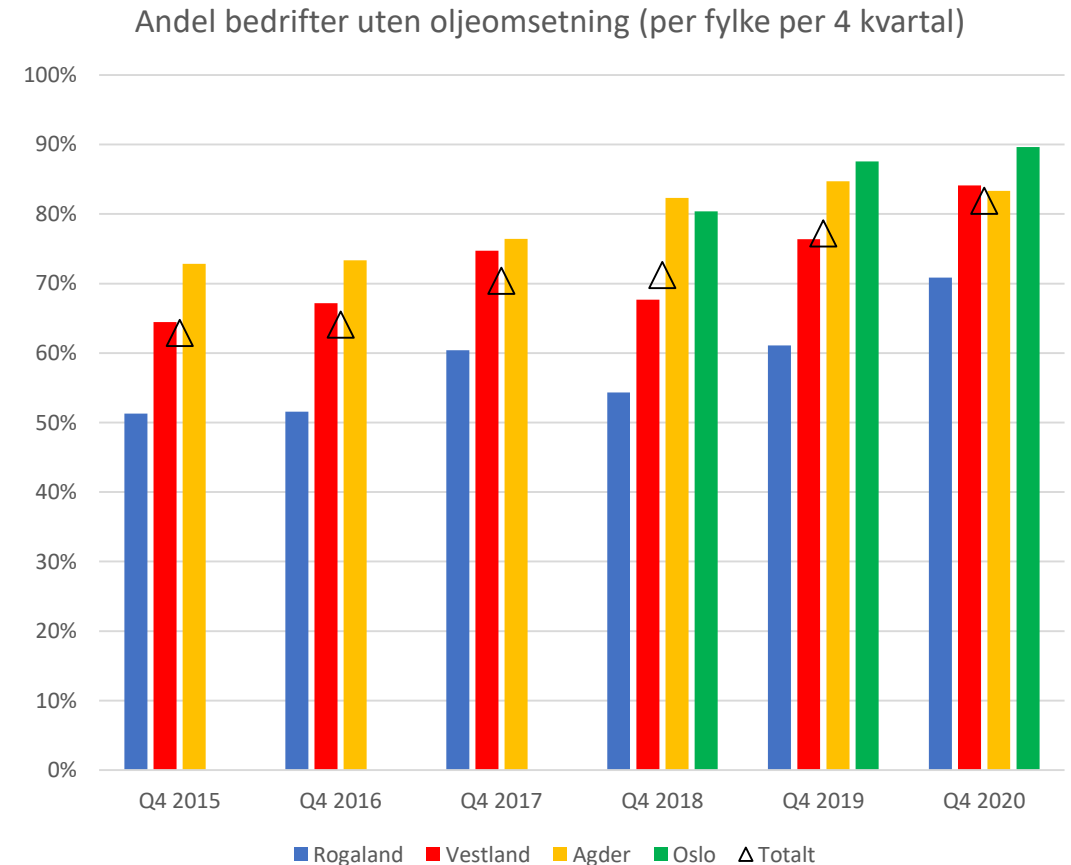
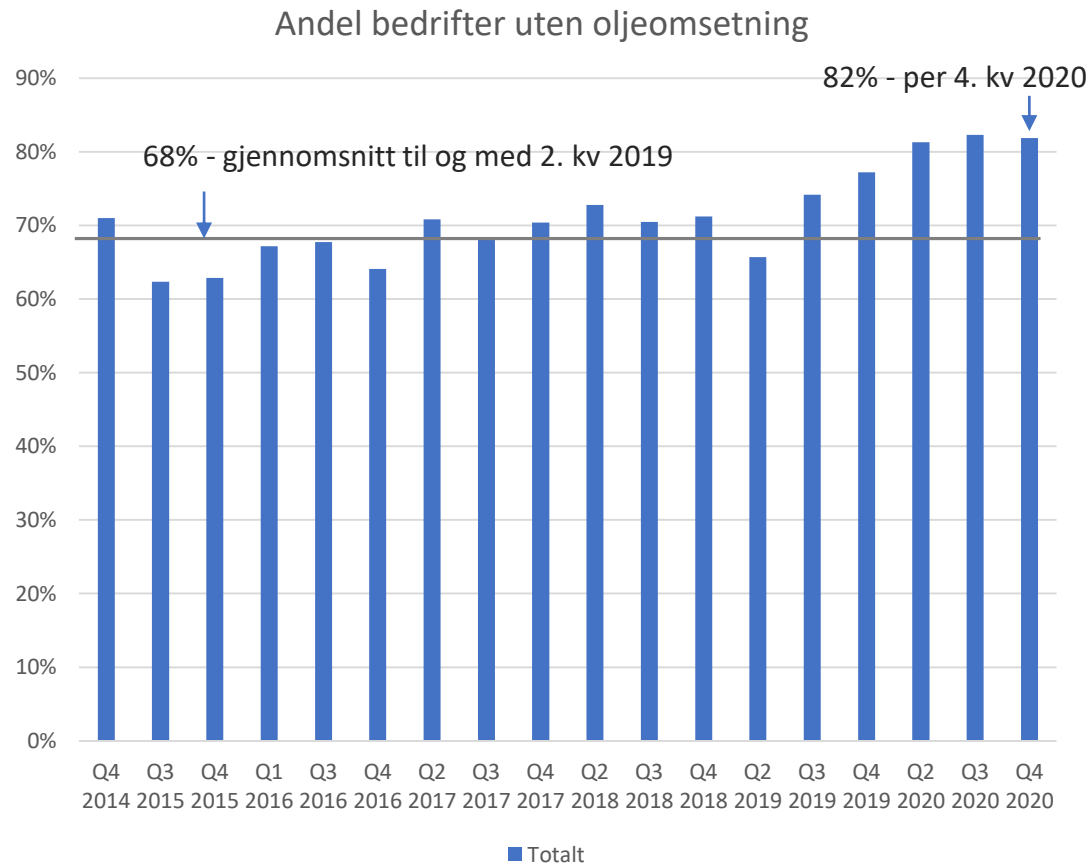
- Detaljhandel har steget kraftig under korona, men ventes å korrigere fremover
 - Indeks på 62% siste 3 mnd
 - 37% oms og 51% ansatte neste 3 mnd
 - Hovedindeks (12 mnd) 56%
- Engroshandel har hatt sideveis utvikling siste 3 måneder
 - Indeks på 51% siste 3 mnd
 - 37% oms og 50% ansatte neste 3 mnd
 - Hovedindeks (12 mnd) 56%
- Store forskjeller innad i detaljhandel
 - Mat og drikke har hatt kraftig oppgang i 2020, men venter lavere omsetning og færre ansatte i 2021 (12 mnd hhv 46% og 47%)
 - Klær og sko har hatt nedgang i 2020, men venter høyere omsetning i 2021 (uendret ansatte)
 - Hus og hjem – og spesialbutikker – har økt mye og venter vekst i 2021

Omstilling – oljeservice har fått flere bein å stå på de siste årene

- Nye forretningsområder
- Fornybar energi (og energisystemer)
- Havbruk
- Infrastruktur
- Mer eksport

Oljeavhengigheten har avtatt – mer enn 80% av bedriftene har ikke oljerelatert omsetning

Ambisjoner for norsk sokkel og globale utfordringer og muligheter i det grønne skiftet

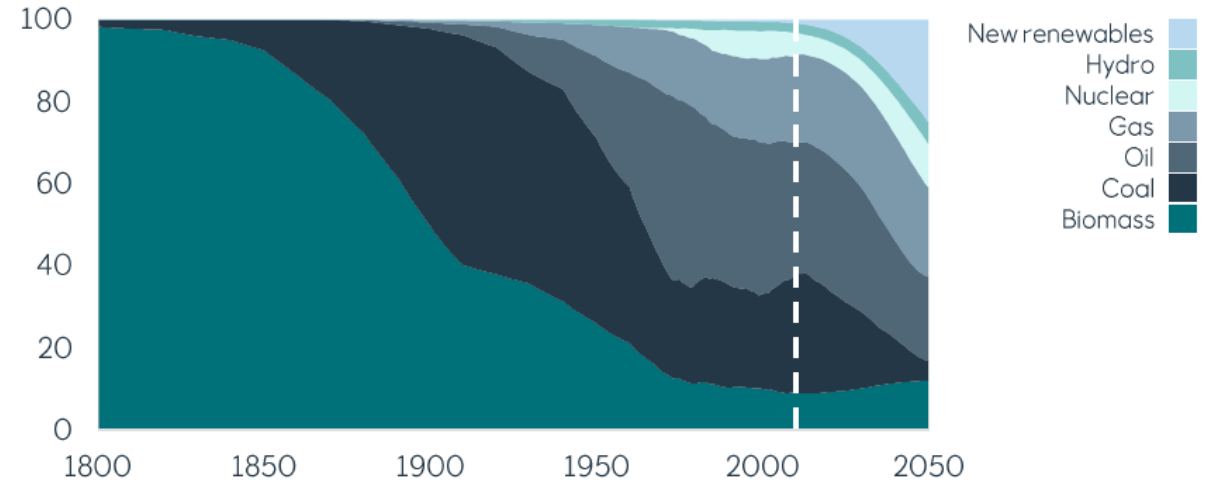
VEIKART FOR NORSK SOKKEL

VERDISKAPING OG REDUSERTE KLIMAGASSUTSLIPP
PÅ NORSK SOKKEL FRAM MOT 2030 OG 2050

Historic energy transitions and the Rebalance scenario

Fuel mix %

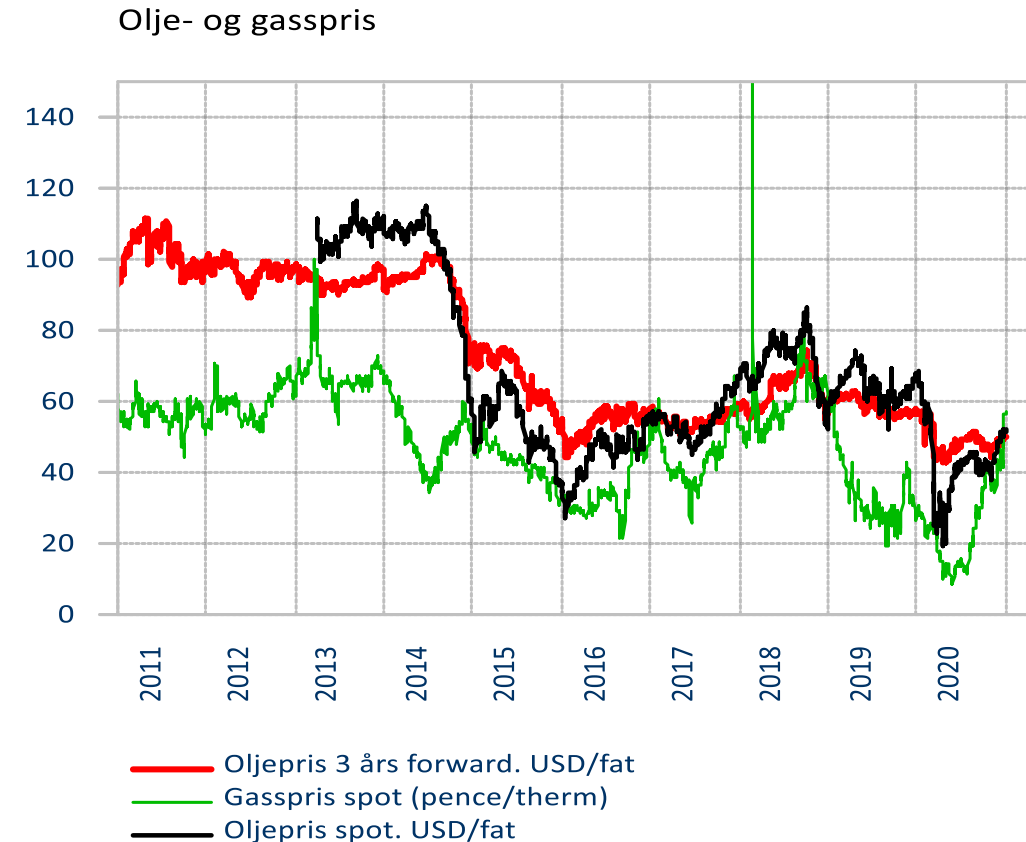
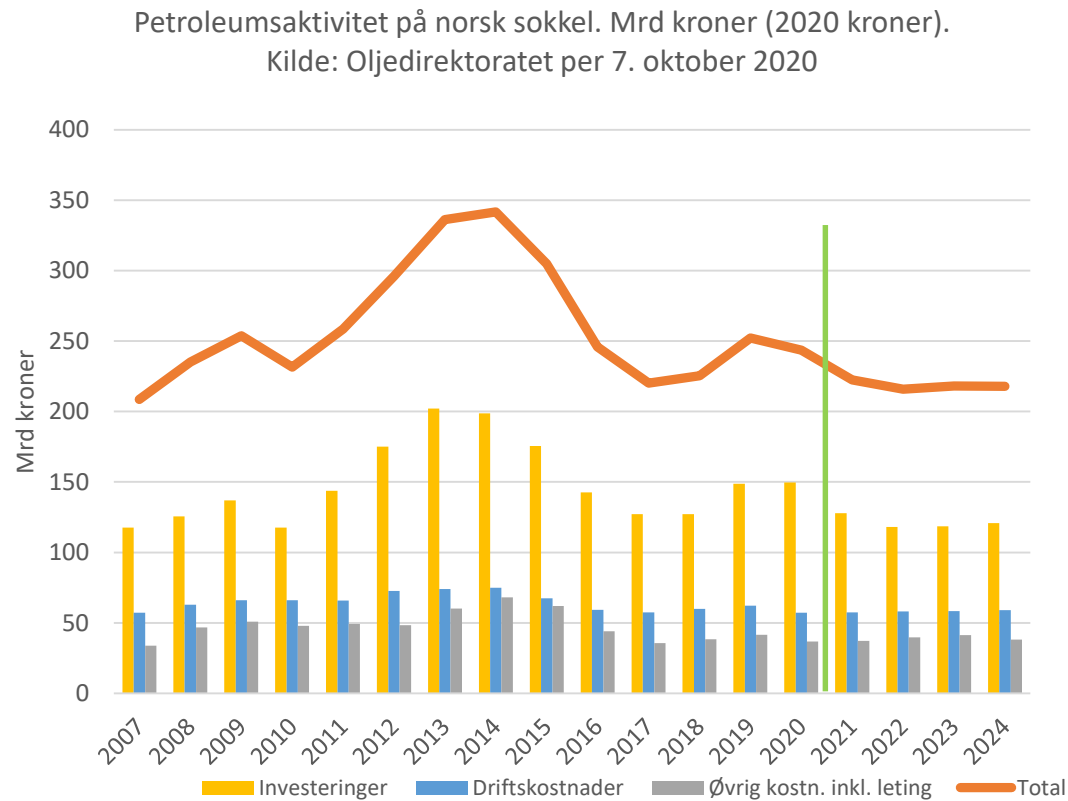

Source: Vaclav Smil (2017), BP, IEA, Equinor (projections)

Kilde: Equinor Energy Perspectives 2020

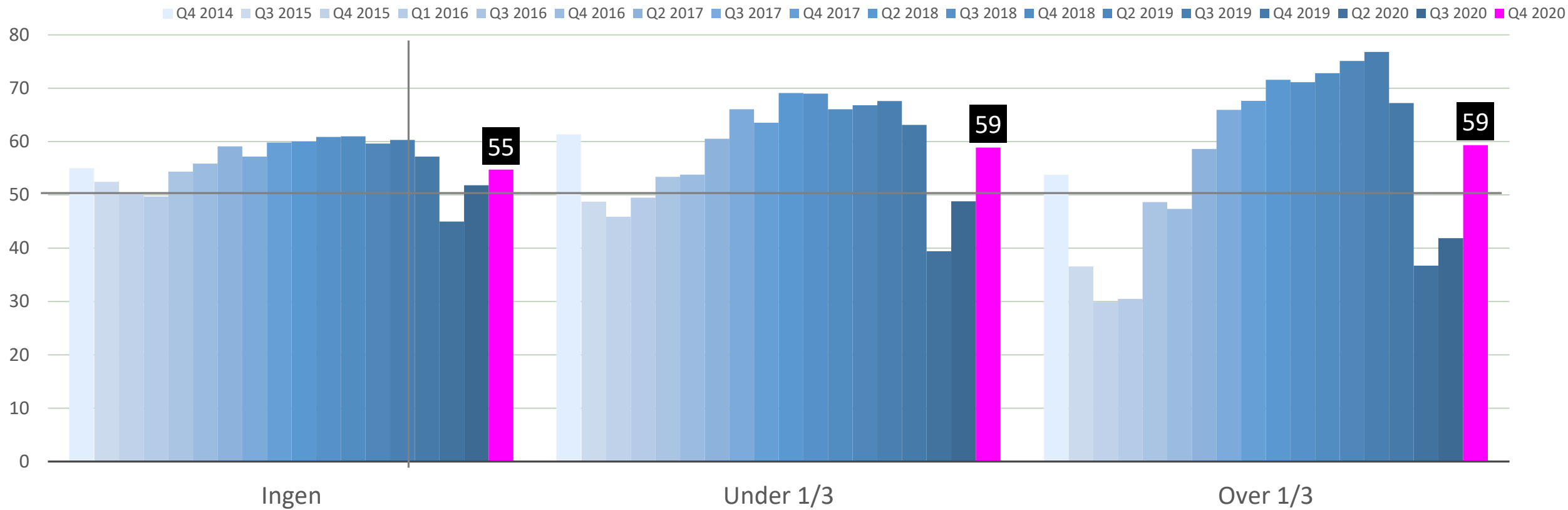
Nedgangen i aktivitet på norsk sokkel dempes av støttepakken og prisoppgang (inkl OPEC har stabilisert markedet)

Kilde: Refinitiv DatastreamSR-Bank

Forventningen blant bedriftene etter oljeeksponering

Andel bedrifter (i % som venter oppgang)

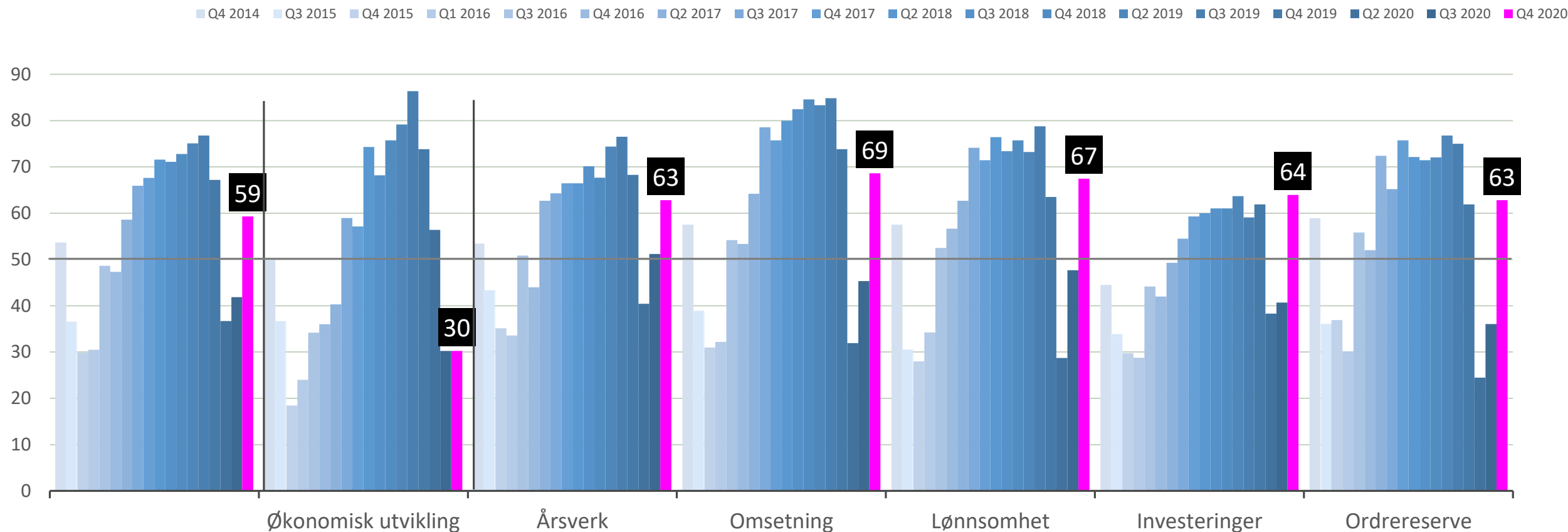

Andel av omsetningen som er knyttet til oljevirkosomhet

3

Omslag for oljebedrifter – venter vekst i 2021

Bedrifter med mer enn 1/3 av omsetning mot oljen (% som venter oppgang)

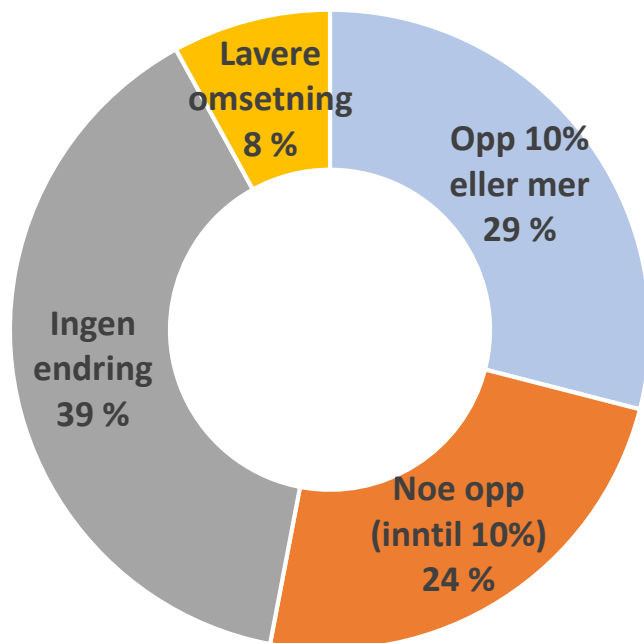
Hovedindeks er gjennomsnitt av seks delindikatorer. Økonomisk utvikling gjelder siste 12 måneder. De andre delindekser er forventning neste 12 måneder

4

Omslag for oljebedriftene – venter oppgang neste 12 måneder (løftes av fornybar mm)

Hvordan vil vaksine påvirke aktiviteten i bedriftene?

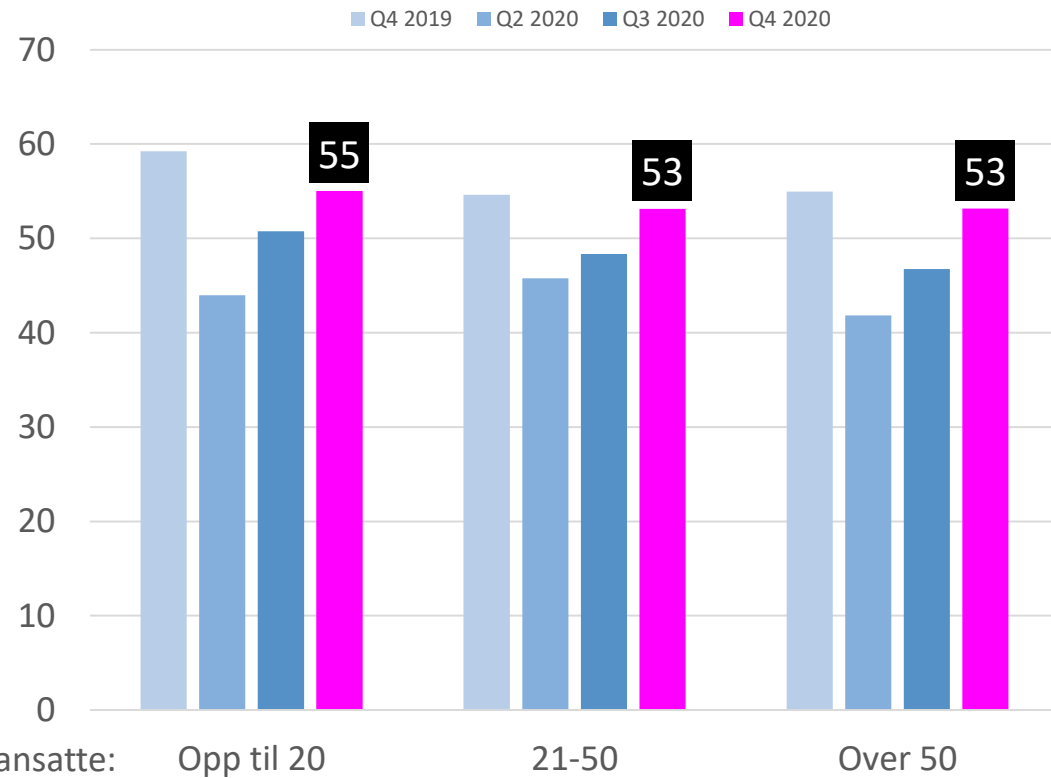
Hvordan vil vaksine og oppheving av smitteverntiltak påvirke omsetningen?

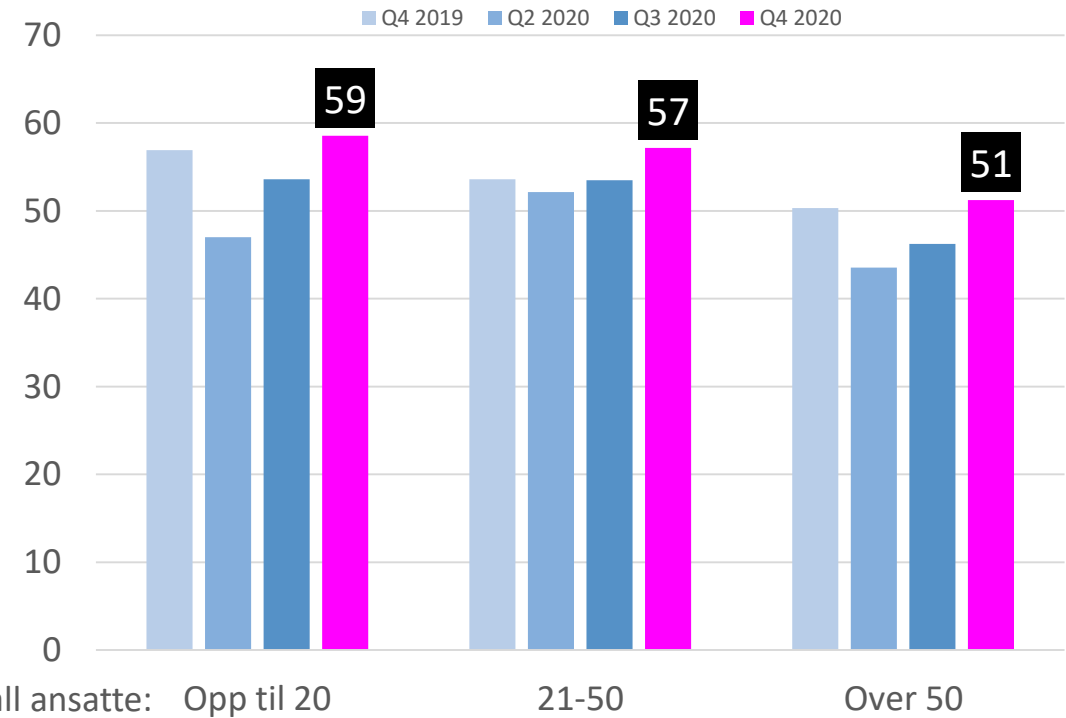
- Nær 50% venter at vaksine vil bidra til økt omsetning
- Nær 40% sier det ikke vil påvirke
- 8% sier vaksine vil gi redusert omsetning

Nokså like forventninger blant bedrifter av ulik størrelse, men mindre bedrifter venter flere ansatte

Hovedindeks. Fordelt etter antall ansatte i bedriftene

Ansatte neste 12 måneder. Fordelt etter antall ansatte i bedriftene

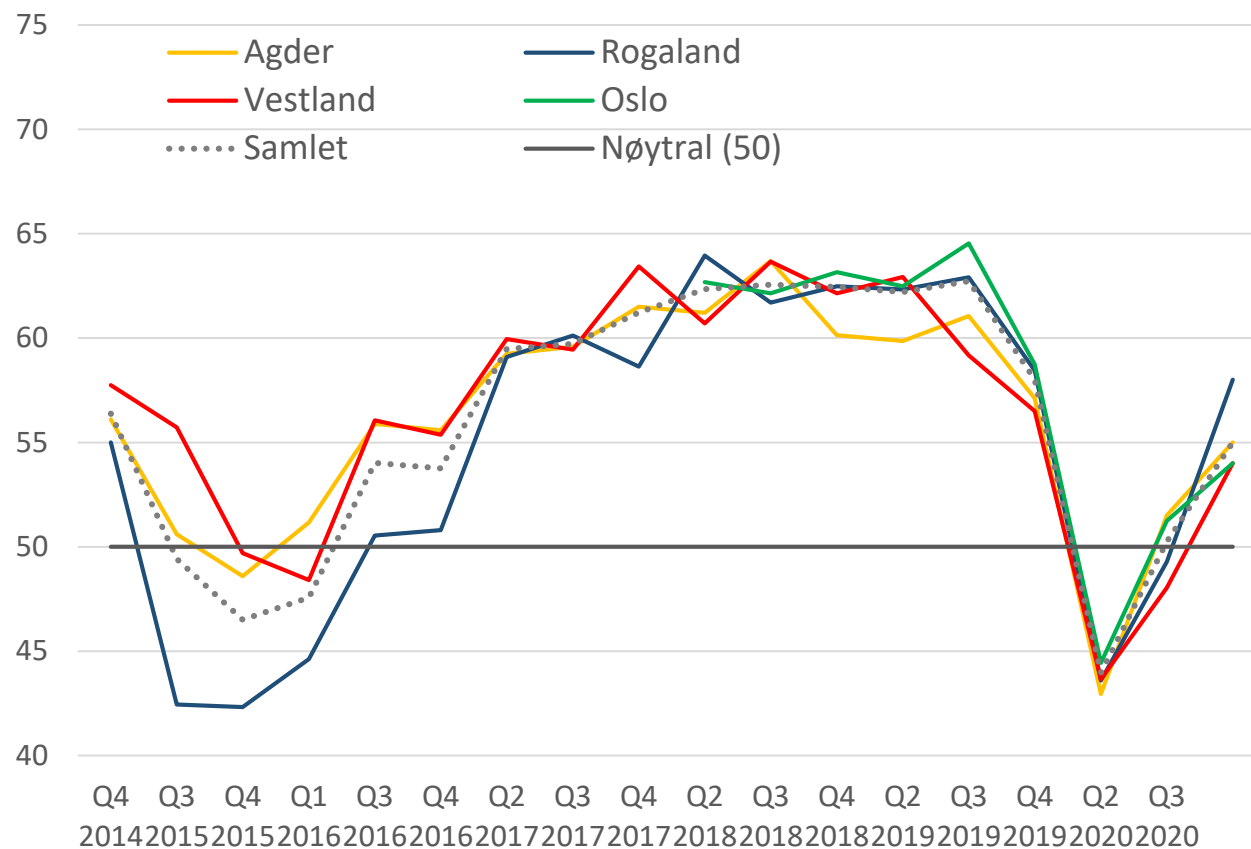

Fylkesvise utsikter

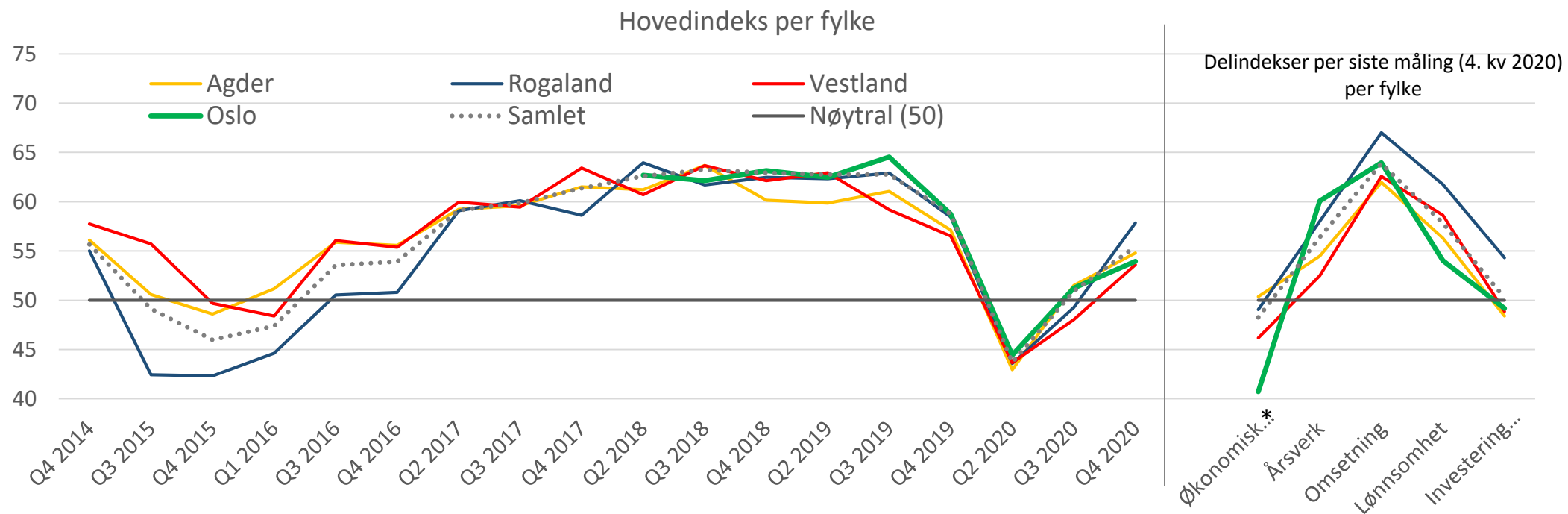
Hovedindeksen per fylke

Fylker. Hovedindeks og delindekser per siste måling

Hoved- og delindekser per fylke

*Økonomisk utvikling siste 12 mnd

**Bolig-
markedet
har tatt seg
markert opp**

SpareBank **1**
SR-BANK

Risiko, usikkerhet og støtdempere

Risiko og usikkerhet

- Korona og ringvirkninger
- Verdensøkonomi og finansmarked
- Omstilling
- Adferd hos folk og bedrifter

Støtdempere

- Koronavaksine
- Økt offentlig pengebruk
- Lav rente
- Flytende valutakurs

**Fortsatt utfordringer, men
bedriftene venter oppgang i 2021**

Store forskjeller og høy usikkerhet

Konjunkturbarometeret: Fortsatt utfordringer, men bedriftene venter oppgang i 2021

Ved inngangen til året er det store forskjeller mellom bedriftene og høy usikkerhet knyttet til utviklingen i næringslivet i Sør-Norge. Likevel venter et flertall av bedriftene vekst i løpet av 2021

Det viser svarene i SpareBank 1 SR-Banks konjunkturbarometer for Sør-Norge, hvor 600 bedrifter er blitt spurt om deres forventninger til de neste tre og tolv månedene.

Koronapandemien preget 2020 og gjorde året krevende og usikkert for mange bedrifter. På kort sikt ser det ut til at dette fortsetter. Bedriftenes forventninger til utviklingen de neste tre måneder dempes av koronasmitte og smitteverntiltak. Det gjelder særlig bransjer som er avhengige av at folk kan ferdes fritt, som reiseliv, uteliv, transport og kultur, samt detaljhandel som dempes etter høy vekst i 2020. Oslo, som har høyest befolkningstetthet, påvirkes mest. Bedriftene ser ut til at å ha tilpasset sysselsettingen og venter nær uendret antall ansatte på kort sikt.

– Vi er i en spesiell situasjon akkurat nå fordi vi fortsatt påvirkes av koronasmitte og -tiltak. Samtidig ser vi at vaksineringsen har startet og at dette trolig vil bedre situasjonen en eller annen gang i løpet av 2021. Lyset er i enden av tunnelen, men vi er usikre på hvor lang tunnelen er, sier sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank, Kyrre M. Knudsen.

På lang sikt er bildet bedriftene tegner i Konjunkturbarometeret annerledes. I løpet av de neste tolv månedene venter bedriftene i Sør-Norge en vekst fra dagens nivå på flere av indeksene. Det betyr at bedriftene regner med å ansette flere, at de tror på økt omsetning og lønnsomhet, og at de får flere oppdrag.

– En oppgang vil gi flere i jobb og bidra til å redusere arbeidsledigheten som fortsatt er nær dobbelt så høy som for korona. Det vil være gledelig, men det er betydelig usikkerhet om når, hvor mye og hvordan vaksineringsen vil påvirke bedriftene. Det er usikkerhet til selve vaksineringsen, som produksjon og logistikk, samt om vaksinen dekker mutasjoner av viruset. I tillegg har mange land brukt mye av verktøykassen, med lavere rente og økt pengebruk, for å dempe koronanedgangen. Det kan gi økt sårbarhet for andre typer sjokk som kan ramme økonomien, sier Knudsen.

I Konjunkturbarometeret for Sør-Norge deles bedriftene inn i fire hovedkategorier: Industri, bygg og anlegg, varehandel og annet. I løpet av 2020, et år hvor koronapandemien og en plutselig fallende oljepris endret mye for bedriftene, ble det store utslag i de ulike kategoriene. Mens bedrifter innen for eksempel handel og dagligvare fikk en oppgang, ble andre stengt ned og måtte tåle fall i omsetning.

For det kommende året er det optimisme i alle de fire hovedkategoriene. Det vil si at et flertall av bedriftene venter vekst. Blant industribedriftene og bedriftene med omsetning innen olje og gass er det flest som tror på oppgang fra dagens aktivitetsnivå.

– Bedriftene venter moderat vekst i 2021. Selv om det nok vil bli forskjeller mellom delbransjer og enkeltbedrifter, venter et flertall av bedriftene i hver av hovedbransjene oppgang. Det er høyest forventninger i industrien. Det skyldes trolig at gradvis normalisering i 2021 ventes å gi bedring i verdensøkonomien og dermed eksport- og råvaremarkeder. Fornybar energi og bransjer knyttet til bærekraft og omstilling vokser, og kompetanse fra oljeindustrien er viktige for å løse utfordringene knyttet til bærekraft. Det er derfor bra at bedrifter med deler av omsetningen knyttet til olje og gass venter oppgang i 2021, etter å ha vært preget av nedgang og usikkerhet i store deler av 2020, sier Kyrre M. Knudsen.

Fortsatt utfordringer: Sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank, Kyrre M. Knudsen, ser at bedriftene har dempede forventninger de neste månedene. Foto: Jan Inge Haga/SpareBank 1 SR-Bank

I årets første konjunkturbarometer er det høy usikkerhet. Fordi koronapandemien ennå herjer, samfunnet åpnes og stenges med ujevne mellomrom og fordi vaksinene ennå ikke har fått virke, kan mye endre seg i løpet av 2021.

Men i dagens situasjon er det et flertall av bedrifter som tror på oppgang også i alle fylkene som måles i Konjunkturbarometeret for Sør-Norge. I Rogaland er forventningene høyest, mens Agder, Vestland og Oslo følger etter.

– Koronakrisen har påvirket alle fylker i Norge, men det er også noen forskjeller knyttet til befolkningstetthet og hvor stor andel av næringslivet som er i koronarammede bransjer. Oslo har vært mest påvirket.

– I 2021 venter bedriftene i nevnte fylker moderat oppgang. Dette innebærer økt aktivitet og flere ansatte, som vil bidra til lavere arbeidsledighet utover i 2021. Bedriftene i Rogaland venter høyest vekst. Det skyldes trolig større andel av industribedrifter og mindre andel reiseliv og tjenester enn øvrige fylker. På ett område er det ventet uendret nivå fremover. Det gjelder investeringer. Forventninger om dempet investeringsnivå fremover kan skyldes både at bedriftene har ledig kapasitet og at usikkerhet fører til at bedriftene er varsomme med nye investeringer, sier Kyrre M. Knudsen.

KONJUNKTURBAROMETER
for Sør-Norge
Januar 2021

SpareBank 1
SR-BANK

Fortsatt utfordringer, men bedriftene venter oppgang i 2021

Store forskjeller og høy usikkerhet